

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6To/12/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8714010036
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emil Dubňanský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8714010036.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Dubňanského a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Mariána Sninského, na verejnom zasadnutí konanom dňa 10. júna 2015, v trestnej veci obž. Mgr. O. A. stíhaného pre trestný čin výtržníctva podľa § 364 ods.1 písm. a/ Tr. zákona a iné, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad sp. zn. 5T/10/2014 zo dňa 19. novembra 2014 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. por.

Obžalovanému Mgr. O. A., nar. XX.XX.XXXX v A.,
trvale bytom O. A.,
prechodne bytom S. H.,
H. U. XXX,

u k l a d á :

Podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 41 ods. 1 Tr. zák., § 56 ods. 1, 2 Tr. zák. úhrnný peňažný trest vo výmere 400,- (štyristo) eur.

Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody na 3 (tri) mesiace.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 5T/10/2014 zo dňa 19. novembra 2014 bol obžalovaný Mgr. O. A. uznaný za vinného zo spáchania prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona a prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zákona na tom skutkovom základe, že

- dňa 05.10.2013 v čase okolo 22.00 hod. vo vlaku Os XXXX, odstaveného v železničnej stanici Z. Z., po predchádzajúcom slovnom konflikte fyzicky napadol poškodeného F. G. tak, že ho jedenkrát udrel hlavou, silou značnej intenzity, do oblasti nosa, čím poškodenému F. G. spôsobil zlomeninu nosových kostí s ich vpáčením (posunom úlomkov) s dobou liečenia 14-21 dní a práceneschopnosti od 07.10.2013 do 28.10.2013 a s obmedzením na obvyklom spôsobe života spočívajúcom v krátkodobej hospitalizácii, v limitovaní spoločenských a pracovných aktivít maximálne 21 dní a v bolestiach od 7 - 10 dní miernej intenzity a sťaženom dýchaní.

Za to bol obžalovanému uložený podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 41 ods. 1 Tr. zákona, § 38 ods. 2, 4 Tr. zákona a § 37 písm. h/ Tr. zák., úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov, výkon ktorého bol podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona podmienenčne odložený.

Podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. bola obžalovanému určená skúšobná doba v trvaní 18 (osemnásť) mesiacov.

Zároveň bola podľa § 287 ods. 1 Tr. poriadku obžalovanému uložená povinnosť zaplatiť Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a. s. škodu vo výške 577,15 eur a poškodenému F. G., nar. XX.XX.XXXX, bolestné vo výške 1.022,- eur.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. bol pošk. F. G. so zvyškom nároku na náhradu škody odkázaný na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie obžalovaný, čo do výroku o vine a treste, ktoré odôvodnili prostredníctvom svojho obhajcu. V písomných dôvodoch odvolania uviedol, že súd neuskutočnil objektívne vyhodnotenie svedeckých výpovedí tak individuálne, ako aj v komplexnej rovine, vzhľadom na zistené rozpory a odlišné skutkové zistenia. Prvostupňový súd vôbec neposúdil okolnosti, za ktorých celý incident vznikol a nevzal do úvahy, že k nemu došlo potom, ako poškodeného a jeho priateľov bol upozorniť na ich nevhodnosť správania spočívajúce v hlasitom hulákaní a používaní vulgárnosti. Bolo preukázané, že najmenej štyria z nich aktívne útočili na jeho osobu. Popisuje priebeh incidentu, jeho nekonfliktné nastúpenie spolu s manželkou do stojaceho vlaku, príchod skupiny ľudí a ich neslušné správanie, následné upozornenie, ako aj to, že neskôr ho najmenej dve osoby držali v zovretí za obidvoje jeho ruky a on sa chcel iba vymaniť v rámci prirodzenej obrany. Poškodený F. G. sa nachádzal od jeho tela vo vzdialenosti 30 cm nie preto, aby mu dohovárал, ale preto, že naňho čelne fyzicky útočil tým, že ho obidvoma rukami držal za ošatenie v oblasti hrudníka. V tom čase došlo ku kontaktu jeho hlavy s tvárou poškodeného. Prvotným útočníkom na jeho osobu bol C. G., ktorý ho určite tri krát uderil do tváre a zovretie horných končatín I. U. a A. F. je potrebné kvalifikovať ako priamu pomoc v prospech C. G.. Fyzický útok štyroch osôb je nutné kvalifikovať ako nutnú obranu, ak fyzický útok trval voči jeho osobe niekoľko minút. Poukazuje aj na rozpory vo výpovediach jednotlivých svedkov a zjavne dopredu dohodnutú totožnosť výpovedí svedkov pri formulácii „lebo čo“ sa stane, ak neuposlúchnu jeho upozornenie na slušné správanie. Namietá aj ničím závažným neospravedlnenú neúčast svedkov na prvom hlavnom pojednávaní konanom dňa 1.10.2014. Poškodený so svojou skupinou pred príchodom na miesto činu požívali alkohol, čo sa následne prejavilo v ich agresívnom správaní sa a konaní. Poukazuje aj na vyjadrenia MUDr. D. U., ohľadne intenzity útoku a dĺžku práceneschopnosti poškodeného, ktorou sa mal súd podrobnejšie zaoberať. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok čo do viny a trestu a následne ho podľa § 285 písm. b/ Tr. por. oslobodiť spod obžaloby.

Prokurátor vo svojom vyjadrení má za to, že okresný súd vykonal všetky navrhované dôkazy, ktorými riadne a náležite zistil skutkový stav, ktorý správne a zákonne kvalifikoval. Stotožnil sa aj s uloženým trestom a navrhol odvolanie obžalovaného zamietnuť.

Na základe takto podaného odvolania krajský súd v zmysle ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým obžalovaný podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, prihliadajúc aj na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného je čiastočne dôvodné, avšak z iných, ako nimi uvádzaných dôvodov.

Odvolací súd v prvom rade poukazuje na vykonané dokazovanie týkajúce sa skutku, ktorý bol posúdený ako prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona a prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zákona. Vo vzťahu k tomuto skutku boli vykonané dôkazy v celom rozsahu potrebnom na zistenie a ustálenie skutkového stavu veci a to zákonným spôsobom. Zabezpečené dôkazy boli okresným súdom vyhodnotené v súlade so zásadou uvedenou v § 2 ods. 12 Tr. poriadku. Z takto procesne zabezpečených dôkazov následne prvostupňový súd vyvodil skutkové okolnosti, tak ako je to uvedené vo výroku napadnutého rozsudku, pričom tieto majú oporu vo výsledkoch dokazovania. Tieto skutkové okolnosti odvolací súd považuje za správne, s nimi sa stotožnil a keďže okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne rozviedol jednotlivé dôkazy, z ktorých pri ustálení skutkového stavu vychádzal, nadriadený súd na toto rozhodnutie súdu prvého stupňa v celom rozsahu odkazuje.

Krajský súd teda konštatuje, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že obžalovaný Mgr. O. A. spáchal skutok v takom rozsahu, ako je uvedený vo výroku napadnutého rozsudku. Uvedený záver vyplýva predovšetkým z výpovede poškodeného F. G., ktorý ako v prípravnom konaní, tak aj na hlavnom pojednávaní konzistentne popísal priebeh incidentu, začiatok a spôsob napadnutia a to silný úder hlavou obžalovaného do jeho nosa v čase, keď stál v tesnej blízkosti pred ním a dohovárať mu. Uvedený skutkový dej dopĺňajú aj výpovede svedkov H. N., W. P., C. G., I. U. a A. F., ktorí zhodne uvádzali, že boli pod vplyvom alkoholu a boli hluční pri nastupovaní do vlaku, s tým, že ich obžalovaný upozornil na ich správanie, a padli tam z jeho strany aj nejaké vulgarizmy, načo C. G. zareagoval „lebo čo“ a vtedy sa obžalovaný vrátil a začal fyzicky napádať C. G.. Ostatní sa snažili útočníka spacifikovať, I. U. a A. F. ho chytili za ruky a snažili sa ho z uličky odtiahnuť k oknu a keď bol pri ňom, predstúpil pred neho pošk. F. G. a snažil sa mu niečo povedať a vtedy ho obžalovaný udrel hlavou do tváre, načo obžalovaného udrel pästou do tváre brat poškodeného C. G. (za čo bol mimochodom, pri takomto ustálení deja odsúdený rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 5T/152/2014 zo dňa 1.12.2014) Spôsob, intenzitu, smer útoku popísal vo svojom odbornom vyjadrení a zopakoval na hlavnom pojednávaní MUDr. D. U. s tým, že mechanizmus zranenia poškodeného je jednoznačný a to úder hlavou značnej intenzity do oblasti nosa, čím došlo k zlomeniu nosových kostí s vpáčením úlomkov. Doba liečenia neprekročila 18 dní a dĺžka práceneschopnosti (maximálne 21 dní) poškodeného limitovala v jeho spoločenských a pracovných aktivitách. Taktiež z výsluchu nezainteresovanej osoby S. U. (výpravca) vyplýva, že videl skupinu mladých mužov, ktorí neupúťavali na seba pozornosť a on si nič výnimočné nevšimol. Až neskôr uvidel, že vo vlaku sa bije skupina asi 6 ľudí. Nevedel však presne uviesť, kto koho bil. Vošiel do vlaku a oznámil im, aby vystúpili, čo skupina mládencov rešpektovala. Obžalovaný sa však ohradil, že čo je zač, aby mu on rozkazoval. Taktiež uviedol, že aj po vystúpení z vlaku na seba tieto osoby slovne útočili, avšak obžalovaného hliadka polície držala za ruky, lebo mal ambíciu útočiť a bol plný agresivity. Za zmienku stojí aj výpoveď manželky obžalovaného Mgr. U. A., ktorá v prípravnom konaní tvrdila, že nevidela, kto začal útok, ale videla úder manžela hlavou do tváre poškodeného, čo pri svojom výsluchu na hlavnom pojednávaní poprela, pričom ani po prečítaní tejto časti jej výpovede, nevedela hodnoverným spôsobom vysvetliť vzniknutý rozpor.

Vychádzajúc z vyššie uvedených dôkazov preto krajský súd nemal pochybnosti o priebehu skutku. Súhrn týchto priamych a nepriamych dôkazov preukazuje vinu obžalovaného a tvorí nám logickú a ničím nenarušovanú sústavu navzájom sa dopĺňajúcich dôkazov, ktorá vo svojom celku spoľahlivo preukazuje všetky okolnosti zažalovaného skutku a usvedčuje z jeho spáchania obžalovaného.

Konanie obžalovaného bolo po právnej stránke zákonným spôsobom posúdené ako prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona a prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zákona, keďže obžalovaný na mieste verejnosti prístupnom napadol poškodeného úderom hlavy do oblasti nosa a spôsobili mu zranenia uvedené v skutkovej vete napadnutého rozsudku spojené s práceneschopnosťou v trvaní maximálne do 21 dní.

Okresný súd však pochybil vo výroku o treste, ak pri správnej právnej kvalifikácii konania obžalovaného, ako je uvedená vyššie, neukladal trest podľa najprísnejšieho z trestných činov - prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 Tr. zákona (trest odňatia slobody až na 3 roky), ale ukladal trest podľa prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zákona (trest odňatia slobody na 6 mesiacov až na 2 roky). Z dôvodu absencie odvolania prokurátora a zákazu zmeny k horšiemu uvedené pochybenie súdu prvého stupňa nebolo možné napraviť.

Podľa § 34 ods. 1 Tr. zákona trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Podľa ods. 3 trest má postihovať iba páchatela, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Podľa § 34 ods. 4 Tr. zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Podľa § 56 ods. 1 Tr. zákona peňažný trest môže súd uložiť od 160 eur do 33 1930 eur páchatelovi úmyselného trestného činu, ktorým získal alebo sa snažil získať majetkový prospech.

Podľa § 56 ods. 2 Tr. zákona bez splnenia podmienok uvedených v odseku 1 môže súd peňažný trest uložiť, ak ho ukladá za prečin a vzhľadom na povahu spáchaného prečinu a možnosť nápravy páchatela trest odňatia slobody neukladá.

Krajský súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery vychádzal jednak z osoby obžalovaného, ako aj závažnosti činu. V odpise z registra trestov má obž. Mgr. O. A. dva záznamy, pričom v prvom prípade sa na neho hľadí, akoby nebol odsúdený (spáchanie trestného činu ublíženia na zdraví a výtržníctva) a v druhom prípade bol schválený zmier (trestný čin ublíženia na zdraví) s účinkom zastavenia trestného stíhania. V registri priestupkov má obžalovaný viacero záznamov, avšak za porušenie pravidiel cestnej premávky.

S prihliadnutím na osobu obžalovaného, ktorá nie je zvlášť narušená, ako aj na okolnosti spáchania činu a na spôsobený následok, odvolací súd má za to, že uložený trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov, t. j. na dolnej hranici zákonom zvýšenej trestnej sadzby, s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov, je pre obžalovaného neprimerane prísny a z uvedeného dôvodu zrušil podľa § 321 ods.1 písm. e/, ods. 3 Tr. poriadku napadnutý rozsudok vo výroku o treste a sám uložil trest.

Vezmúc do úvahy všetky vyššie uvedené skutočnosti a okolnosti prípadu dospel krajský súd, na rozdiel od okresného súdu, k záveru, že účel trestu sa zabezpečí aj uložením peňažného trestu ako samostatného trestu, preto uložil obžalovanému peňažný trest vo výmere 400,- eur, ktorý považuje za primeraný. Podľa vyjadrenia obžalovaného pri jeho výsluchu v prípravnom konaní jeho čistý mesačný príjem je vo výške 500,- eur. Pre uloženie takéhoto druhu trestu v čase rozhodnutia odvolacieho súdu preto boli splnené zákonné podmienky, vrátane možnosti jeho vykonateľnosti, pretože obžalovaný v súčasnosti má príjem.

Uložený peňažný trest by mal obžalovaný pociťovať ako určitú sankciu za svoje nezákonné správanie. Pre prípad, že by výkon tohto trestu chcel obžalovaný úmyselne zmarit', bol mu ustanovený náhradný trest odňatia slobody v trvaní 3 mesiacov.

Pokiaľ ide o výroky o náhrade škody, tieto krajský súd ponechal nedotknuté, keďže súd prvého stupňa správne a zákonne o nich rozhodol a to na podklade listinných dôkazov nachádzajúcich sa vo vyšetrovacom spise týkajúcich sa bodového ohodnotenia bolestného u pošk. F. G., ako aj nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť tomu poškodenému Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a.s. Poškodení si tento nárok uplatnili riadne a včas a ani odvolací súd nemal pochybnosti o výške a dôvodnosti týchto nárokov. Keďže splnomocnenec poškodeného žiadal aj zaviazat' obžalovaného na úhradu trov konania spojených s uplatňovaným nárokom na náhradu škody v zmysle § 557 ods. 1 Tr. poriadku, správne postupoval okresný súd, ak ho s týmto zvyškom nároku odkázal na občianske súdne konanie. O uvedenom nároku je totiž možné rozhodnúť až po právoplatnosti rozsudku - § 558 ods. 1 Tr. poriadku.

Pokiaľ ide o odvolacie námietky obžalovaného, obhajca analyzuje výpovede jednotlivých svedkov, ako aj rozpory medzi nimi s tým, že namieta ich dohodu, ako budú zhodne vypovedať. Krajský súd však nemal pochybnosti o hodnovernosti a pravdivosti výpovedí týchto svedkov. V priebehu trestného konania totiž nebol produkovaný žiaden dôkaz, ktorý by spochybnil výpovede uvedených svedkov. Je zrejmé, že v danom prípade proti sebe stoja dve skupiny dôkazov ohľadne samotného priebehu incidentu. Okresný súd vo svojom rozhodnutí presvedčivo zdôvodnil, o aké dôkazy oprel svoje rozhodnutie, akými úvahami sa pri tomto hodnotení správal a prečo neuveril ostatným dôkazom. Výsledky vykonaného dokazovania tvoria ucelenú reťaz tak priamych, ako aj nepriamych dôkazov, z ktorých, bez rozumných pochybností, možno vyvodit' bezpečný záver o vine obžalovaného. Taktiež nebolo preukázané, že to bol práve poškodený, ktorý mal byť agresívny a pokračovať v konflikte s obžalovaným. K namietanej nutnej obrane obžalovaného krajský súd uvádza nasledovné. Z ustálenej judikatúry súdov o nutnú obranu ide napr. vtedy, keď osoba činom inak trestným odvracia priamo hroziaci alebo trvajúci útok, ktorý je namierený proti telesnej integrite jeho osoby. Pri nutnej obrane ide o odvracanie nebezpečenstva, ktoré vzniká útokom človeka. Obrana je namierená proti útočníkovi. Je to osobitný prípad stretnutia

záujmov na ochranu rôznych spoločenských vzťahov. Záujmu chránenému Trestným zákonom tu hrozí nebezpečenstvo, ktoré možno odvrátiť iba tak, že dôjde k narušeniu iného záujmu. Čin, ktorým sa odvracia útok, je oprávnený, a preto beztrestný. Nutná obrana patrí k okolnostiam vylučujúcim trestnú zodpovednosť. Pri použití dôvodov, ktoré vylučujú protiprávnosť podľa § 25 Tr. zákona o nutnej obrane, je nutné vychádzať zo záveru, či útok zo strany poškodeného trval, alebo bezprostredne hrozil alebo či sa už pravdepodobne skončil. Intenzita obrany a teda primeranosť obrany intenzite útoku nie je závislá od použitého prostriedku, ale od toho, ako ho brániaci použije. Z hľadiska škody sa primeranosť obrany posudzuje porovnaním škody, ktorá bola spôsobená útočníkovi, a škody, ktorá hrozila záujmu chránenému Trestným zákonom. Aká škoda hrozila a či škoda spôsobená útočníkovi nebola zrejme neprimeraná škode hroziacej z útoku, sa posudzuje podľa objektívnych okolností prípadu i podľa predstáv brániaceho sa odôvodnených týmito objektívnymi okolnosťami. V tejto súvislosti je ale nutné dodať, že ani jedným z vykonaných dôkazov (okrem výpovede obžalovaného) nebolo preukázané, aby to bol práve poškodený, ktorý útočil na obžalovaného alebo jeho útok bezprostredne, v najbližšom okamihu, hrozil. Obžalovaného držali dve osoby a poškodený sa snažil mu dohovoriť v súvislosti s predchádzajúcou konfliktnou situáciou, kedy obžalovaný napadol jeho brata. O nutnú obranu nepôjde tiež tam, kde útok už fakticky skončil, alebo keď páchatel reaguje na útok takým spôsobom, že útok v skutočnosti odpláca, a nie odvracia. Podľa názoru krajského súdu obžalovaný nemal žiaden dôvod sa domnievať, že vo vzťahu k jeho osobe, dôjde, alebo sa chystá zo strany poškodeného akýkoľvek útok. Nijaká z dokazovaných zistených skutočností alebo okolností, za akých došlo ku konfliktu, tomu totiž nenasvedčovala. Podstatné v takýchto prípadoch je, že iniciatíva musí vychádzať od útočníka, v našom prípade poškodeného. Keďže zo strany obžalovaného neboli dodržané zákonom ustanovené podmienky, ide o tzv. vybočenie z medzí nutnej obrany (exces). Vo vzťahu k vytýkanej neúčasti svedkov na prvom hlavnom pojednávaní krajský súd záverom dodáva, že títo ani neboli na uvedené pojednávanie predvolaní.

To boli podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd riadny opravný prostriedok obžalovaného vyhodnotil ako čiastočne dôvodný a rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.